

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 16 de març del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a dos quarts de sis i vuit minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Es llegida l'acta de la sessió anterior.

El senyor Romeva fa constar el seu vot en contra de l'aprovació definitiva que tingué lloc el dia d'ahir de la Llei autoritzant els Municipis per a imposar arbitris sobre solars.

Es aprovada l'acta.

Ordre del dia:

Discussió del dictamen de la Comissió de Cultura sobre el Projecte de Llei del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya.

Parlament del senyor Blasi fent la presentació del dictamen.

El senyor Ruiz i Ponseti fixa la posició de la Minoria d'Unió Socialista en relació a aquest dictamen.

Intervenció del senyor Conseller de Cultura.

Discussió de l'articulat.

El senyor Ruiz i Ponseti formula una esmena verbal a l'art. 1.º, que la Comissió accepta.

Es aprovat l'art. 1.º amb l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti.

Són aprovats, sense discussió, els restants articles de què consta el dictamen als quals no hi ha presentats cap vot particular ni esmena.

Resta pendent el dictamen de votació definitiva.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei de Bases per a l'organització de la Sanitat a Catalunya.

El senyor Cunillera manifesta que la Comissió accepta l'esmena dels senyors Cerezo, Guinart, Bancells i Casademunt en forma d'article a intercalar entre els números segon i tercer, que restà pendent de discussió en la sessió d'ahir, i s'acorda incorporar el nou article al dictamen.

Base II. Lletre A. Art. 1.º — Es llegeixen dues esmenes signades una pels senyors Espanya, Armendarès, Cerezo i Mestres i l'altra pels senyors Espanya, Mestres, Armendarès i Bru que són acceptades per la Comissió. S'aprova l'article en la seva redacció definitiva.

Article 2.º — S'aprova l'article modificat per una esmena dels senyors Espanya, Mestres, Armendarès i Bru.

Lletre B. Art. 1.º — Es aprovat.

Article 2.º — El senyor Arnau fa una esmena verbal que la Comissió accepta. El senyor Cunillera, per la Comissió, proposa una altra esmena.

S'aprova l'article en la seva nova redacció.

Article 3.^r — S'aprova modificat per dues esmenes signades una d'elles pels senyors Coromines, Casademunt, Bancells, Fàbrega i Espanya i l'altra pels senyors Mestres, Armendares, Casademunt i Fàbrega.

Article 4.^b — La Comissió no accepta una esmena signada pels senyors Mestres, Armendares, Casademunt i Fàbrega. El senyor Armendares, en nom dels signants, retira l'esmena. No és acceptada, tampoc, una esmena dels senyors Tauler, Bilbeny, Magre i Fronjosà la qual és rebutjada per no defensar-la cap dels seus signants. A proposta del senyor Cunillera, l'article queda pendent d'aprovació.

Article 5.^b — La Comissió no accepta una esmena signada pels senyors Mestres, Armendares, Farreres i Duran i Bru. El senyor Cunillera proposa una nova redacció a aquest article, el qual és aprovat en la forma proposada per la Comissió.

Article 6.^b — La Comissió accepta una esmena dels senyors Armendares, Mies, Dalmau i Arnau, proposant la supressió d'aquest article.

Lletra C. Art. 1.^r — La Comissió accepta una esmena signada pels senyors Espanya, Armendares, Mestres i Cerezo. Es dona lectura a una esmena dels senyors Armendares, Mies, Dalmau i Arnau. El senyor Cunillera, per la Comissió, proposa que aquest article quedi pendent d'aprovació.

Articles 2.ⁿ i 3.^r — S'aproven sense discussió.

Article 4.^b — Els senyors Tauler, Casademunt, Bilbeny i Fronjosà retiren una esmena presentada a aquest article. La Comissió accepta una esmena dels senyors Armendares, Mies, Dalmau i Arnau. S'aprova l'article en la seva nova redacció.

Articles 5.^b i 6.^b — Queden suprimits d'acord amb unes esmenes signades pels senyors Armendares, Mies, Dalmau i Arnau. Pels seus signants ha estat retirada una esmena que signaven els senyors Espanya, Armendares, Mestres i Cerezo.

Base III. Lletra A. Art. 1.^r — S'aprova l'article modificat per una esmena dels senyors Espanya, Mestres, Casademunt i Cerezo.

Article 2.ⁿ — Es aprovat.

Article 3.^r — A proposta del senyor Arnau i d'acord amb la Comissió queda pendent d'aprovació.

Article 4.^b — S'aprova.

Es acceptada una esmena dels senyors Coromines, Casademunt, Bancells, Fàbrega i Espanya proposant un art. 5.^a

Lletra B. Arts. 1.^r, 2.ⁿ i 3.^r — S'aproven sense discussió.

Article 4.^b — La Comissió no accepta una esmena dels senyors Tauler, Casademunt, Bilbeny i Fronjosà. El senyor Tauler la defensa. Li contesta, per la Comissió, el senyor Cunillera i el senyor Tauler retira l'esmena. El senyor Cunillera proposa una modificació a l'article.

Es aprovat en la seva nova redacció.

El senyor Romeva fa unes manifestacions respecte a un article ja aprovat. Li contesta el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.

Rectificacions dels senyors Romeva i Conseller de Sanitat i Assistència Social.

Article 5.^b — S'aprova sense discussió.

Lletra C. El senyor Arnau presenta una esmena verbal i el senyor Ribes, per la Comissió, l'accepta. S'aprova en la seva nova redacció.

Base IV. — S'aprova sense discussió.

Base V. — S'aprova sense discussió.

Base addicional. — El senyor Humbert Torres, per la Comissió, proposa una altra base addicional, que és acceptada. S'aprova, també, la base addicional que figura en el dictamen.

Se suspèn el debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de conreu.

Article 74. — Es dona compte d'una esmena signada pels senyors Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret que és acceptada per la Comissió.

El senyor Romeva fa una suggerència sobre el redactat de l'esmena que és igualment acceptada per la Comissió.

Es aprovat l'article en la seva redacció definitiva.

Discussió del dictamen de la Comissió especial (Contractes de conreu) proposant uns articles addicionals i disposicions transitòries al dictamen sobre el Projecte de Llei de Contractes de conreu.

Es aprova l'article addicional primer al qual no hi havia presentat cap vot particular ni esmena.
Article addicional segon. — Es dona compte d'una esmena dels senyors Ruiz i Ponseti, Frenjosà, Gerhard i Lloret, demanant la supressió d'aquest article. La Comissió l'accepta i el senyor Romeva s'hi oposa.

Després d'unes manifestacions del senyor Riera sobre el curs del debat el senyor President el suspèn.
Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a un quart de vuit i deu minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de sis i vuit minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Cultura.

Es llegida l'acta de la sessió anterior.

El senyor Romeva fa constar el seu vot en contra l'aprovació definitiva, que tingué lloc en el dia d'ahir, de la Llei autoritzant els Municipis per a imposar arbitris sobre solars.

Es aprovada l'acta.

ORDRE DEL DIA

Discussió del Dictamen de la Comissió de Cultura sobre el Projecte de Llei del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BLASI: Senyors Diputats: La Comissió de Cultura presenta el seu dictamen al Projecte de Llei referent al Patrimoni Artístic, Històric i Científic de Catalunya. Entre les facultats atorgades per l'Estatut de Catalunya la que motivà aquesta Llei té una especial importància, perquè ve a donar satisfacció a un dels més nobles anhels de l'espiritualitat catalana. Aquelles facultats i aquesta Llei ens proporcionen mitjans per a defensar la considerable riquesa arqueològica de Catalunya, per a desenterrar les restes d'antigues civilitzacions que floriren a la nostra terra; per a recollir, ordenar i vigilar documents valuosos que testimonien el passat i en possibiliten la seva investigació científica; per a retenir les millors obres dels nostres grans artistes i per a salvaguardar, en fi, joiells venerables que pregonen l'alta jerarquia històrica de Catalunya. És tanta la importància d'aquests serveis, que el seu major o menor grau de perfecció ens ofereix una idea de l'avenç dels pobles i per això tots els països procuren atendre'l amb la més amorosa cura.

Perquè no teníem prerrogatives, ni un instrument adequat, ni mitjans suficients, ha estat possible que es produïssin veritables sacrilegis contra el tresor artístic de Catalunya, sacrilegis el record dels quals ens indigna i ens revolta. Hom a permès que la inclemència del temps i la inclemència dels homes, enrunessin, malmenessin o desvirtuessin monuments interessantíssims, a vegades monuments gloriosos de la nostra terra. Nosaltres hem hagut de contemplar amb ira i amb dolor, com sobretot durant el període de la gran guerra, ar-

rancaven finestrels i finestres per ornamantar o millor dit, per a guarnir palaus de quincalla i satisfer la vanitat inqualificable dels nou-rics. Aquí mateix, a Barcelona, on hi ha una minoria selecta i vigilant, ha estat necessari que s'aixequés un clam unànim de protesta, per a evitar que desfiguressin un noble edifici emplaçat al bell cor de la ciutat, en la via més concorreguda i més típica de la capital de Catalunya. Investigadors aficionats, sense control i sense guiatge, han pogut fer excavacions i emportar-se'n materials, la falta dels quals ara dificulta extraordinàriament la teorització i l'estudi; els nostres arxius sobretot els de les comarques foranes, han estat a mercè del primer visitant despreocupat, algunes desaparicions de documents, constitueixen escandalosos robatoris. S'ha tolerat sobretot un mercadeig repugnant d'objectes artístics; el tresor més preuat d'un poble, constituït lentament i penosament a través dels segles, el patrimoni que per la seva categoria ha d'ésser més intangible i inalienable, no ha merescut cap respecte de comerciants que no tenen altre guia que la seva cobejança que de vegades era ajudada per autoritats prevaricadores i que varen arribar fins a arrencar originilíssimes pintures murals de les nostres esglésies romàniques. Aquestes pintures, aquells quadros, aquelles imatges i aquells centenars d'objectes valuosíssims constitueixen una pèrdua irreparable, perquè ha passat a l'estranger i pràcticament no poden recuperar-se.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

Es evident que calia acabar amb aquest estat de coses; havia d'acabar-se amb aquesta destrucció vandàlica i sobretot amb aquest mercadeig que ens deshonra i envileix; calia fer ràpidament un catàleg de monuments i d'objectes, exercir una vigilància acuradíssima i castigar amb rigor les infraccions de les Lleis defensores. Això és tan evident, que gairebé no cal defensar la necessitat d'aquesta Llei. Però atenent a les possibilitats econòmiques de la Generalitat, el Projecte i el dictamen s'informen en un sentit d'economia; per atendre les necessitats que apuntàvem, hom ha creat la secció d'Arxius de Documents, la de Museus, la de Biblioteques, la de Monuments i la d'Excavacions, però totes elles no tenen més que un sol Cap, un sol Director general, i per al seu regisme administratiu una sola secretaria general. D'aquesta manera les diverses seccions es poden moure amb la necessària desinvoltura, però queden estructurades dintre un sol organisme. En la Llei també s'apunta el desig, la voluntat d'aprofitar tots els elements, i els organismes similars que depenen d'una manera directa o indirecta

de la Generalitat. Així, per exemple, en relació amb la Generalitat, tenim un servei d'Arxius, un servei de Biblioteques, un servei de Conservació i catalogació de monuments, i un servei d'Excavacions i un servei de Museus. Tot el personal tècnic i administratiu d'aquestes seccions passarà a dependre directament de la Generalitat, acomodant-lo, està clar, a les noves modalitats d'una funció estatal. Així s'obté, amb un mínim d'augment quant al personal, la necessària eficàcia. Per a assolir un control superior d'un organisme aliè a la marxa ordinària dels serveis, hom crea un Comitè Superior d'Arxius, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions. En aquest Comitè hi tenen representació el Consell de la Generalitat, el Consell de Cultura, la Federació de Patronats, l'Ajuntament de Barcelona, la Federació de Municipis i l'Institut d'Estudis Catalans. Aquest Comitè, per a evitar despeses innecessàries, es reunirà ordinàriament tres vegades a l'any.

Hom preveu també la necessitat de crear patronats locals on hi hagi un arxiu, una biblioteca, un museu o una riquesa arqueològica.

Es preveu també, i es té en compte, que en molts llocs de Catalunya hi han solitaris cultes, devots de l'art, que cal aprofitar. Aquests homes, arborats d'entusiasme, seran nomenats delegats del Comitè Superior i constituïran els més experts vigilants i els més fermes defensors del patrimoni local o comarcal que hom els encomani.

Em sembla que mancaríem al nostre deure, i a mi em quedaria com una recança, si a manera de tribut d'admiració i d'agraïment no esmentéssim, per a ponderar-la i enaltir-la, l'obra meritòria realitzada per certes corporacions i entitats oficials, semioficials i particulars de Catalunya, que malgrat les seves limitacions, han fet el possible i més del possible per a substituir l'acció de l'Estat, i per a atenuar els estralls a què abans feia referència. Entre aquestes entitats i corporacions hem de citar els Amics de l'Art Vell, el Centre Excursionista de Catalunya i, sobretot, l'Ajuntament de Barcelona i el benemèrit Institut d'Estudis Catalans. Catalunya els hi deurà una gratitud perdurable.

Però traspassat a la Generalitat el patronatge de la riquesa arqueològica, és evident la necessitat de què els serveis que es deriven d'aquesta necessitat tinguin tots els atributs, totes les prerrogatives d'un servei d'Estat. El seu volum és prou considerable, el seu objectiu és prou transcendent, perquè mereixi l'atenció immediata dels Governants. Cal evitar que una acció indirecta pogués produir dilacions funestes. Molt sovint és indispensable, en casos d'urgència, actuar ràpidament i amb energia per a evitar les malvestats que indicàvem i que sovint són irreparables. Estem convençuts de què amb l'arma d'aquesta Llei i d'altres Lleis complementàries en mans d'un Conseller i d'un Govern tan ben disposats i tan ben orientats com els nostres, podrem realitzar un aspecte de l'ideal que ens feia cobejable l'autonomia: el de reparar els danys d'una incúria pretèrita i el de crear aquella Catalunya renovada i embellida, en al costat del sentit constructiu que aixeca l'obra humana amarada d'afany de modernitat i de neguits de progrés, hi bategui l'impuls culte i selecte que

ens fa estimar i valorar les velles coses, no sols pel que són, sinó perquè ens produeixen aquell goig inefable de l'evocació històrica, de l'evocació de fets passats que ens enorgulleixen i ens captiven i que captivaran i que suggestionaran els turistes que vinguin a Catalunya per a estudiar o contemplar les nostres coses. I com que us sabem posseïts d'aquest mateix esperit, esperem que amb les vostres atinades observacions voldreu millorar el dictamen.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: En absència del meu company Fronjosà, que en nom de la nostra Minoria forma part de la Comissió de Cultura, em plau dir breus paraules en aquest debat de totalitat, només per a fixar la nostra posició, només per a explicar com és amb certa recança que nosaltres no ens oposem a la totalitat d'aquest Projecte de Llei.

En general, tot ell, és una Llei que mira cap enrera, i nosaltres no hi som gens aficionats a mirar cap enrera. Ja en una altra ocasió havíem dit la ferma protesta que havia merescut del nostre partit aquell acte que nosaltres considerem quasi criminos de la Generalitat, quan va ajudar a l'Ajuntament de Barcelona a comprar la col·lecció Plandiura i llençar sense solta uns milions de la collectivitat, en una ciutat on hi han dotzenes de milers de criatures que van pel carrer perquè no poden anar a l'escola, perquè la collectivitat no té mitjans de donar-los una escola. Nosaltres, en ple règim democràtic, vàrem fer aquest crim de lessa humanitat, i nosaltres desitjaríem que crims d'aquesta naturalesa no es poguessin repetir.

Si alguna cosa justifica la nostra col·laboració en aquest Projecte de Llei, és un dels apartats a què ell fa referència, que és la secció de Biblioteques. Aquesta secció de Biblioteques per a nosaltres ve a ésser una espècie de jubileu que fa perdonables totes les altres seccions, totes aquelles seccions destinades, com deia, a mirar cap enrera.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Finances.*)

Com que no hi ha un pressupost annex a aquest Projecte de Llei, com que només es tracta d'una estructuració de caràcter general, nosaltres a aquesta estructuració hi hem de donar la nostra aprovació completa. Ara, quan vinguin els pressupostos corresponents, quan vingui l'hora de què la collectivitat hagi de fer sacrificis més o menys quantiosos, en vista a aquestes activitats, aleshores sí que ho discutirem des del nostre punt de vista, que si voleu, potser, vosaltres direu que en aquest cas ostentem la veritable representació dels analfabets — representació que ens enorgulleix —, i precisament perquè desitgem que desapareguin aquests analfabets, és pel que voldríem que tots els mitjans de què disposi avui la Generalitat per a estimular la cultura siguin orientats cap endavant, siguin orientats primer, en fomentar tot el que es pugui l'ensenyament tècnic, en fomentar tot el que es pugui l'ensenyament primari i en fomentar tot el que es pugui, inclús, l'ensenyament superior. I també destinar-hi quelcom a la investigació. Però primer escampar tot el possible, tot el que està ja investigat, que hi ha molt d'investigat, molt que falta

arribar a totes les capes del poble, i voldriem que el Govern de la Generalitat no perdés de vista el necessari que és escampar l'investigat abans que estimular massa la investigació. I res més.

El Sr. CONSELLER de Cultura : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Cultura.

El Sr. CONSELLER de Cultura : Senyors Diputats : Després de les paraules que ha dit en defensa del dictamen de la Comissió el meu estimat amic i company Blasi, dites amb aquella emoció que ell posa sempre en aquestes coses que tenen una referència directa amb el patriotisme dels catalans, ja gairebé és inútil que jo volgués afegir-hi res més ; però com que el meu amic Ruiz i Ponseti ha volgut fer una esmena a l'esperit que ell creu que representa aquesta Llei, he cregut oportú fer-hi un comentari.

Jo no crec, com creu l'estimat amic Ruiz i Ponseti, que preocupar-se d'aquestes coses antigues i d'aquestes coses tradicionals de Catalunya sigui anar enrera. És una frase que massa sovint es sent en mítings polítics i en la qual, potser, de vegades, també, hem caigut nosaltres mateixos. Però jo crec, i em plau dir-ho en aquesta ocasió, que els pobles que com el nostre han hagut de lluitar per recobrar la llibertat, quan saben mirar enrera, aprenen més d'anar endavant. Estic convençut que els catalans, sense que hagi de renegar de cap cosa moderna, ni de totes les coses novelles, a les quals ens hem d'abocar amb un ritme també ben nou, som allà on som gràcies a l'haver-nos retrobat.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura.*)

Acostumat com estic a fer comparacions i imatges, diria que per als pobles com Catalunya, mirar enrera, em sembla igual a aquell que havent de donar un salt molt gran es tira primer enrera per a prendre avantatge. I tant més enrera es tira més endavant va en aquest salt que havia de donar. Aquest és l'esperit que nosaltres donem a aquesta Llei.

Jo ja sé que el meu estimat amic Ruiz i Ponseti, amb la bonhomia que ell posa en les seves coses i amb el què ha dit no ha volgut ferir ni de lluny les coses passades de Catalunya. No vull però, deixar que es vagi endavant en la votació d'aquesta Llei sense fer-ne l'elogi. Estic convençut (i ho ha dit ja, també, eloqüentment el nostre company, l'honorable Diputat Blasi), que sense aquestes coses del Patrimoni espiritual de Catalunya, sense haver-les conservat i millorat quan hem pogut, la Renaixença catalana no hauria vingut tan de pressa. Perquè abans dels poetes que la suscitaron hi hagué les coses, aquestes coses que encara que siguin materials han guardat a casa nostra el què ha estat l'ànima de Catalunya i l'espurna que inspirà aquells poetes de la Renaixença. Prat de la Riba, l'home que ha historiat tan bé el desvetllament nacional de Catalunya, en aquell llibre «La Nacionalitat Catalana», quan parla de la Renaixença se'n va a cercar-la en aquests fonaments que ara jo indicava. Es en els primers excursionistes anònims, que anant per Catalunya descobriren rastres d'anti-

gues civilitzacions que han passat per la terra catalana on cal anar a buscar l'inici de la nostra Renaixença i de la nostra llibertat. No ; no el podem abandonar el passat. Precisament una de les coses que a mí m'apenen més és quan veig monuments que, gràcies a la incúria de l'Estat que ens ha governat fins ara han estat abandonats a Catalunya. M'espanto de veure el concepte que puguin formar dels catalans els estrangers que vinguin a conèixer les belleses del nostre poble, quan es trobin amb monuments magnífics, que de magnífics en té i de tots els estils Catalunya, poc defensats i més d'una vegada profanats i tot. No. Jo crec que les coses passades s'han d'estimar, s'han de venerar i s'han de defensar. Majorment és interessant això a casa nostra perquè els pobles petits, com Catalunya, tenim l'orgull i l'alegria de saber que per damunt d'aquesta reducció de terra material tenim una grandesa moral que ens fa un dels més grans pobles que hagi tingut la humanitat.

Jo em migro per tenir ja creat aquest servei. Voldria tenir el doble dels mitjans que tenim per a fer-lo desenrotllar en totes les seves funcions. Hi ha tantes coses a fer a Catalunya, estimat amic Ruiz i Ponseti ! En aquestes coses que vós amb aquest somriure que us caracteritza considereu que només poden interessar als que mireu endarrera, podem trobar una riquesa tan gran per a Catalunya que pot cridar l'atenció no sols dels catalans, fent-nos conèixer millor, sinó fins la de pobles estrangers que vinguin aquí a estudiar les cultures que hi han passat i el caire i el matís que els ha donat Catalunya.

Amb excavacions, només, si n'hi ha de coses a fer ! Jo crec que passarem molts anys que, per molt que despleguem el servei que ara nosaltres creem, que consagrem d'una manera oficial perquè el servei ja existia des del 1915 (i deixeu que aprofitant aquesta ocasió faci un elogi de l'obra realitzada en aquest sentit per la Mancomunitat i l'Institut d'Estudis Catalans), crec que passarem molts anys i no haurem fet la meitat de la feina que hi ha a fer a la terra catalana. D'excavacions hi ha les d'Empúries, que s'han de reprendre amb intensitat i que estic segur que ens reserven grans sorpreses pel que s'hi trobarà encara d'aquella ciutat grega. La petita Venus, trobada fa poc temps i que, ara, a París farà parlar dels catalans i de les civilitzacions que han influït en la de Catalunya, fa pressentir tot el que es pot fer en aquella zona.

I si d'Empúries ens en anem a Tarragona, quantes belleses no podem trobar d'aquella civilització romana que tant de llevat deixà en la nostra terra ! El mateix que podríem estudiar, també, buscant, investigant i excavant en la nobilíssima ciutat de Girona. Aquesta és, precisament, una de les grans riqueses espirituals de Catalunya que tot i essent tan petita està tan plena per sota de restes de diverses civilitzacions que només cal gratar una mica perquè en surtin veritables troballes que constitueixen el tresor millor de la nostra història.

Quina impressió que farà Catalunya el dia que tingui ja explorades i valoritzades totes les estacions prehistòriques, tots els poblats ibèrics,

tot el de la ciutat grega d'Empúries i tots els nuclis de civilització romana!

I no és menys important a Catalunya l'obra a realitzar en els arxius! A Catalunya tenim, també, una riquesa d'arxius que fa que hagin d'acudir a casa nostra gent d'aquí i gent de fora per a estudiar els grans moviments polítics i socials que s'hagin produït a la humanitat. Els arxius de Catalunya, que malgrat les mutilacions que han sofert han estat un dels testimonis del passat gloriós de Catalunya, també estan per organitzar. Molt s'ha fet ja en aquest sentit, essent d'agrair les corporacions i els particulars que hi han ajudat; però molt, també, hi ha a fer encara i el Govern de la Generalitat té el projecte de realitzar el que manca. El servei d'arxius farà que de la xarxa que se n'estableix per tot Catalunya, no es pugui escapar ni perdre cap dels documents que pugui ajudar a arribar a allò que ha d'ésser el nostre ideal, que és la reconstitució de la història del nostre passat per a constituir, així, amb més força, el nostre present i el nostre esdevenidor.

En arxius el pla del Govern és, fugint dels sistemes de grans concentracions, posar l'Arxiu General de Catalunya a Barcelona, arxius comarcals en les diverses comarques de Catalunya i arxius locals en els llocs on hi hagi prou documentació per a constituir-los.

En l'Arxiu General de Catalunya, que radicarà a Barcelona, hi haurà tots aquells documents que no tinguin lloc apropiat, com són molts dels que provenen de les institucions antigues monacals que hi han hagut a Catalunya. Hi haurà, també, tots els que procedeixin d'administracions de caràcter general, com són la Generalitat, la Batllia General i l'Audiència Territorial.

En els arxius comarcals es recolliran tots aquells documents de caràcter judicial, de caràcter notarial o de caràcter popular que s'hagin produït en aquelles comarques, reunint tots els documents del veïnat d'aquelles localitats que no tinguessin prou gruix i relleu per a constituir un arxiu local. I en els llocs on hi hagin prou documents per a poder-lo constituir, es posarà un arxiu local. I mirarem que aquests arxius, tant els locals com els comarcals, en els llocs on puguin coincidir amb Museus o Biblioteques de Catalunya s'hi faran coincidir, sota un patronatge comú, que cuidarà d'una cosa i altra. L'arxiu històric de Cervera és el primer d'aquesta xarxa i ara cal ajudar els de Manresa, Tortosa, Girona, Lleida, Tarragona, Terrassa, Sabadell, Puigcerdà, Tarrega, Palamós, Badalona, Valls, Reus i altres. I al costat d'aquests no hi han de manca els moderns on, a base de documents, de fotos i de cinema anem fixant el present per als que vindran.

Respecte el problema de les Biblioteques, on el qual s'ha fet ja tant, nosaltres no ens volem aturar fins que no hi-hagi poble a Catalunya on no arribi la xarxa de les biblioteques de la Generalitat. Radicaràn les biblioteques majors en els pobles grans i hi hauran, també, les biblioteques comarcals. No hi haurà poble de 5,000 habitants que no tingui la seva biblioteca, i aquestes biblioteques tindran «stocks» de llibres circulants que

farà que el poble on no hi pugui haver una biblioteca arribi aquest «stock» circulant, perquè els seus veïns puguin participar d'aquesta obra de les biblioteques que volem establir a Catalunya.

Molt s'ha fet ja, també, en qüestió de Museus a Catalunya i molt s'ha de fer encara. No vull deixar de contestar, però, primer que res, al que ha dit el senyor Ruiz i Ponseti sobre l'adquisició de la col·lecció Plandiura. Jo crec que constitueix un dels passos més grans que ha donat Catalunya i que més honor fa a Catalunya i al Govern i a l'Ajuntament de Barcelona que l'han donat. Amb la Col·lecció Plandiura ajuntada a la que ja tenia de romànic el Museu de Barcelona, serà el primer Museu del món en el seu gènere. I un Museu així, que ens ensenyarà i ens farà sentir tantes coses als catalans, farà que els de fora hagin de venir, també, a Catalunya. Avui ja no pot haver-hi en el món qui pugui escriure una història completa de la pintura sense que hagi de venir a Catalunya a estudiar en el Museu Romànic de Barcelona.

Però no ens hem d'aturar purament a Barcelona, sinó que hem d'ajudar els Museus de Vic, Tarragona, Lleida, Girona, Vilanova, Sitges, Tortosa, Reus, Ripoll, Sabadell i Terrassa, anant enriquint així la nostra terra i posant en cada lloc el museu que hi escaigui més segons les seves característiques. Això ajudarà als catalans que s'hi hagin de traslladar per a conèixe'ls, a conèixer les comarques de la nostra terra i de la mateixa manera a que Catalunya sigui ben coneguda pels estrangers.

Per això farà bonic que a Vic concentrem, per exemple, els temes de caràcter religiós; com és bonic que a Sitges hi posem totes les coses de ferro, en el seu Cau Ferrat; i que en les determinades localitats anem posant els museus que tinguin el caràcter particular que més s'hi adigui. I així de mica en mica, anirem ajudant, també, a valoritzar les comarques de la terra catalana. Però no ens hem d'aturar aquí. Hem d'anar a la constitució de Museus Nous. A Girona, per exemple — i ara m'adreço als Diputats representants de les comarques gironines — hi hem d'instalar de seguida que es pugui, un Museu on es recullin tots aquells elements que recordin l'epopeia napoleònica en aquelles terres de Girona. Així acabarem de fer conèixer aquell tros magnífic de Catalunya ja tant visitat i de fer veure al món el paper que Catalunya ha jugat en aquestes grans corrents que han ajudat a transformar la cara i la fesomia social i política dels pobles.

I quin lloc millor que Olot, per exemple, per instalar-hi un Museu de caràcter modern, on podríem recollir una selecció de les millors reproduccions?

He volgut dir-vos aquests exemples isolats, aprofitant que la Llei que hem presentat i la Comissió ha dictaminat favorablement, no té esmenes. Ho he fet, també, endut pel plaer que em proporciona compartir amb els Diputats i amb el poble de Catalunya el que és l'ideal del Govern de la Generalitat en relació al Patrimoni espiritual de Catalunya.

I ja no cal dir amb quin entusiasme s'emprenderà el Govern la restauració dels nostres

grans monuments. ¿Com podríem abandonar els nostres monuments, que ens posen al costat dels pobles més civilitzats del món? ¿Com no ens il·lusionàriem amb Poblet, Santes Creus i la Catedral de Lleida, aquesta síntesi magnífica dels estils sobre els quals Catalunya ha sapigut imprimir, també, el segell de la seva personalitat?

Hi ha, també, el monument de Sant Pere de Roda, grandios en el seu gènere i amb aquella sublimitat que prenen les obres d'art quan arriben a fondre's amb la grandesa de l'espai i del paisatge.

I encara crec que hem de fer més: hem de rescatar totes aquelles obres que un mal ús segueix profanant encara.

I així, per exemple, hem de rescatar l'Església de Montblanc, convertida en fàbrica, Sant Nicolau, de Girona, i totes aquelles cases com el convent de Sant Antoni, de Barcelona, i aquella Casa de la Generalitat de Tàrragona, que havien constituït, com diuen els seus escuts, el patrimoni de la que fou l'antiga Generalitat de Catalunya.

I dintre de Barcelona també tenim molt a fer en aquest sentit. Dintre de la capital hem de vetllar i fer respectar totes aquelles zones que tenen un interès artístic, històric o típic per als catalans i per als estrangers. Quan funcionin aquests serveis, declararem zona intervinguda en aquest sentit tota l'antiga ciutat que està compresa en les Rondes, que és la que fou rodejada per les antigues muralles de Barcelona. Cal declarar i defensar les zones diverses i de diversos estils que té la ciutat, com per exemple, el barri gòtic; el conjunt que es pot fer-se de la Virreina, ajuntant-la amb l'Hospital de la Santa Creu i Casa de Convalescència; el conjunt de la Casa Moya, que ara hem tingut de defensar, Pedralbes i tantes altres.

I així hem d'anar valoritzant tot Barcelona, perquè jo crec que valoritzant-la espiritualment, els catalans serem més catalans i la sabrem valoritzar també en tots els altres aspectes.

I no sols hem d'intervenir les coses antigues sinó que hem d'intervenir les noves. Ara en poc temps hi ha hagut la iniciativa d'erigir quatre o cinc monuments, tots ells interessants i tots ells dedicats a figures digníssimes de la nostra història. Jo crec que hi ha d'haver un servei, una Junta de control que vetlli perquè aquests monuments, com altres edificacions, en lloc d'ésser un motiu d'embelliment per Barcelona, fossin un motiu que no solament no l'embellís sinó que la ridiculitzés.

Dic això perquè amb el dels monuments crec que el Govern i l'Ajuntament han d'anar a una política gairebé dictatorial. Hom no s'explica què passa amb els monuments, que ja no solament a Catalunya sinó en pobles molt més avançats que el nostre, sembla que s'hagi perdut el sentit de la bel·lesa. Una de les coses que anant pel món es veuen més fallides és la dels monuments. Doncs bé, ha d'haver-hi una Junta que controli aquestes coses i en sigui una garantia, integrada per representants de les associacions artísticament responsables.

I finalment vull també parlar-vos d'una altra finalitat que ha d'acomplir aquest servei que ara es crea i que no és altra que la de vetllar pel paisatge de Catalunya. Al paisatge de Catalunya i a la terra

catalana li havia passat el mateix que als catalans. El paisatge català havia estat totalment desnacionalitzat. Per això el Govern de Catalunya vol revaloritzar-lo novament escampant per la nostra terra uns quants monuments, no pas d'aquell tipus que jo abans alludia. Una vegada pot ésser un simple monolit com l'aixecat a la Faigeda d'En Jordà, adreçat al gran poeta Maragall; un altre dia una pedra a «la Font de L'oreneta», al Montseny, com la que estem fent, dedicada a l'insigne poeta Jaume Bofill; un altre un monument a Jaume el Conqueridor, al Cap de Salou; un altre al Cap Roig, en commemoració del nostre gran Roger, i així amb unes quantes pedres commemoratives haurem revaloritzat el paisatge català, retornant-li el record de tota aquella part de la història de Catalunya que s'ha viscut en aquells trossos immortals de la nostra terra.

Senyors Diputats, amb aquestes paraules que he dit d'una manera desordenada he volgut fer un avenç del que pensa fer el Govern de Catalunya amb l'instrument d'aquests serveis que es creen amb aquesta Llei. I deixo que acabi dient al meu estimat amic senyor Ruiz i Ponseti que tingui completament l'esperit tranquil, perquè encara que ens preocupem d'aquestes coses velles, antigues i tradicionals de Catalunya, no vol pas dir que no ens preocupem amb la mateixa intensitat de les presents i de les que han de venir.

Està clar que hi ha vegades, en casos com el de la Col·lecció Plandiura, al qual ell es referia, s'hi ha de córrer perquè són coses que podrien desaparèixer. Naturalment que també la veiem l'urgència de fer coses sobre ensenyament primari i sobre ensenyament tècnic a Catalunya, esforçant-nos en fer-ho tan intensament com podem, però això no vol dir que no es puguin fer les dues obres alhora.

Aquest és l'esperit que nosaltres donem a la nostra Llei, gràcies a aquest servei que ara establim, i gràcies a les funcions que esperem que aviat exercirà a Catalunya, podrem dir que Catalunya encara que sigui petita materialment és ura de les pàtries més grans, de les pàtries més nobles, més dignes, i de més riquesa espiritual que tingui la humanitat. (*Molt bé! Molt bé!*)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Si he pronunciat en la meua curta intervenció d'abans alguna heretgia de caràcter artístic, jo la donaria per ben emprada, perquè com a justa reacció ha provocat les belles paraules que acaba de pronunciar el senyor Conseller de Cultura. I dic belles paraules, perquè el meu elogi no pot arribar més enllà. M'ha complagut completament des del punt de mira artístic, però no m'ha enternit el més mínim en el que fa referència al fons de la qüestió. Vull dir que no m'heu convençut gens, senyor Conseller.

Crec, com creia abans d'aquest bell parlament, que ens hem de mirar molt en no mirar massa enrera, i aquestes darreres paraules que pronunciava el senyor Conseller de Cultura en defensa d'aquella cosa que en diguérem en el seu temps l'afer Plandiura, em fan creure que si una altra ocasió es presentés correríem encara el perill de la reincidència.

Diversos Srs. DIPUTATS: Sí, sí!

El Sr. RUIZ I PONSETI: Perquè el senyor

Conseller de Cultura considera que aquell Govern de la Generalitat va fer una cosa ben feta en allò que jo qualificava de crim de lesa humanitat, de crim de lesa cultura. Un poble com el nostre en el qual hi ha dotzenes de milers de criatures que constitueixen una acusació viva contra els Governos de la nostra terra perquè necessiten anar a l'escola de les primeres lletres i no hi poden anar...

El Sr. FONTBERNAT: Contra els Governos que ens han precedit!

El Sr. RUIZ I PONSETI: ...i ens entretenim en gastar milions amb antigalles. És d'aquí que venia aquest meu qualificatiu, qualificatiu que heu considerat dur i que jo considero excessivament suau, i que no l'he dit més dur perquè no conec una paraula més dura que la de crim per a qualificar-lo.

I res més; crec que després de censurar que mirem cap enrera, si dediquéssim masses hores a discutir aquest Projecte de Llei, també mirariem cap enrera.

Jo no crec que aquestes activitats s'hagin de deixar completament de recó. Crec que la collectivitat té una certa obligació, una modesta obligació, podríem dir-ne, d'atendre aquestes activitats, però crec que n'hi ha d'altres de més primordials; crec que la cultura popular està per damunt d'aquestes antigalles, i és per això que donava la veu d'alerta, només com una senzilla advertència, en el sentit de què el dia que hagi de venir el Pressupost sigui suficientment ponderat aquest Pressupost, s'atengui d'una manera primordial a allò que s'hagi d'atendre i es deixi un lloc secundari a allò que no és més que una cosa completament secundària.

Aquelles estatuets gregues que tant enternien al senyor Conseller de Cultura, desenterrades en les excavacions d'Empúries, a mi no m'enterneixen el més mínim. Jo crec que els milions que haguem de dedicar a les excavacions, potser sí que serien ben destinats a les excavacions, però seria preferible destinar-los a aquelles excavacions que hagin de contenir els fonaments de les escoles per a l'ensenyament de les criatures de la nostra terra, i quan haguem fet prou excavacions pels fonaments de les escoles de primer ensenyament i per les escoles tècniques, després podrem gratar una mica més fins per trobar estatuets antigues.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Podem fer-ho tot a l'hora.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Entretant no ho fem i d'això em queixava, perquè les estatuets enterades de tants segles també aguantaran alguns segles més fins que totes les criatures de la nostra terra rebin l'ensenyament que mereixin.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la discussió de l'articulat. Article 1.º.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: He demanat la paraula perquè volia proposar una petita modificació de redacció a l'art. 1.º.

Es tracta només de què en l'art. 1.º, l'enumeració d'activitats que s'assignen a aquestes seccions creades per aquest Projecte de Llei, crec que hauria d'ésser alterada en l'ordre i passar la *b* a ésser *a*, i la *a* a ésser *b*; és a dir, començar per la secció Biblioteques, que és, com deia abans, l'únic que considero viu

d'aquest Projecte, i les altres relegar-les a segon terme: només per donar idea de la importància que dóna el Parlament a aquestes diferents activitats.

El Sr. PRESIDENT: S'accepta la transposició?

El Sr. BLASI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BLASI: Malgrat de què nosaltres considerem igualment important cada una d'aquestes seccions, no tenim cap inconvenient en satisfer els desigs del senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. PRESIDENT: Així, l'art. 1.º s'aprova amb la modificació proposada pel senyor Ruiz i Ponseti? (*Assentiment general.*) Queda aprovat.

(*Són aprovats sense discussió els arts. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19, als quals no hi ha presentat cap esmena ni cap vot particular.*)

El Sr. PRESIDENT: Resta pendent el Projecte de Llei de votació definitiva.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei de Bases per a l'organització de la Sanitat a Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Hi ha pendent d'ahir una esmena proposant afegir un article nou entre el segon i el tercer de la base primera. Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió accepta aquesta esmena.

El Sr. PRESIDENT: Resta, doncs, incorporat el nou article al dictamen.

El Sr. PRESIDENT: S'entra a la discussió de la base segona, apartat *a*, art. 1.º. Hi ha dues esmenes.

(*El senyor Secretari llegeix les següents esmenes:*)

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al Dictamen sobre el Projecte de Llei de Bases per a l'organització de la Sanitat a Catalunya.

ESMENA

A la base segona, apartat *a*, art. 1.º

A l'apartat *a* afegir-hi després de «distribució» la paraula *vigilància*.

Afegir un altre apartat:

f) *Higiene pecuària*.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Espanya, Armendares, Cerezo i Mestres.»

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular les següents esmenes al dictamen sobre el Projecte de Llei de bases per a l'organització de la Sanitat a Catalunya:

ESMENA

A la base segona, apartat *A*, art. 1.º.

Als apartats:

C) Afegir-hi: «en Municipis majors de 5,000 habitants».

E) Afegir-hi: «dintre del terme municipal».

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Espanya, P. Mestres, Armédares i Bru.»

La Comissió accepta aquestes esmenes.

La redacció de l'art. 1.º de l'apartat A de la base segona és la següent:

«Primer. — Serveis públics municipals de compliment obligatori que comprendran:

A) Proveïment, conducció, distribució i vigilància d'aigua potable.

B) Evacuació de residus i excretes.

C) Sanejament de terrenys i assecament de llunes, basses i estanyols, rectificació de cursos d'aigua, etcètera, en Municipis majors de 5,000 habitants.

D) Establiment i organització sanitària de mercats, escorxadors, cementiris municipals i altres de caràcter públic.

E) Sanejament del transport en comú de matèries alimentàries, dintre del terme municipal.

F) Higiene pecuària.»

S'aprova l'article.

Es llegeix la següent esmena a l'art. 2.º de l'esmentat apartat A:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular les següents esmenes al dictamen sobre el Projecte de Llei de bases per a l'organització de la Sanitat a Catalunya:

ESMENES

A la base segona, apartat A, art. 2.º — Quedarà redactat aquest article així:

Quan les funcions sanitàries a l'article anterior afectin a més d'un Municipi, tindran el caràcter intermunicipal, però es crearà pels Ajuntaments respectius una Comissió formada per representants dels Municipis interessats, amb intervenció de la Generalitat per a la coordinació i control dels esmentats serveis.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Espanya, Mestres, Armédares i Bru.»

La Comissió l'accepta.

S'aprova l'article.

El text de l'article del dictamen, doncs, queda subsistent pel de l'esmena.

S'aprova l'apartat B-I, al qual no s'ha presentat cap esmena ni vot particular.)

El Sr. PRESIDENT: Número II.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: Jo demanaria que on diu: «Les comarques barcelonines i en un cinturó de població que comprendrà...», com que no precisa res, això de «les comarques barcelonines» es substitueixi per: «En les poblacions de les comarques que voltin Barcelona i en un radi que comprendrà uns 300,000 habitants, s'hi establirà...» etc.

El Sr. RIBES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIBES: Com sigui que això millora molt l'apartat aquest d'aquest articulat, la Comissió té el gust d'acceptar l'esmena proposada pel senyor Arnau.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: L'apartat segon de la

lletra b, que diu: «Els actuals instituts provincials d'higiene assumiran les funcions dels Centres Sanitaris de les intercomarques de la seva demarcació, i els propis del Centre Sanitari de la seva comarca», crec, a fi de millorar la redacció de l'article, que s'hauria d'incloure al final de la lletra a; és a dir, que al final de la lletra a s'hi inclogui el final de la lletra b.

El Sr. PRESIDENT: Perfectament: amb aquesta transposició de paràgrafs a l'apartat segon, ¿s'aprova el número II? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(La redacció definitiva del número II de l'apartat B de la base segona, és la següent:

«II. Els centres sanitaris seran de dues categories:

a) Centres sanitaris intercomarcals. A les intercomarques on hi ha Instituts provincials d'higiene, però reduint el seu radi d'acció a nuclis de població de 100,000 a 125,000 habitants, per bé que recolzaran les funcions dels centres sanitaris inscrits a la intercomarca respectiva. En les poblacions que volten Barcelona i en un radi que comprendrà aproximadament uns 300,000 habitants, s'establirà un centre sanitari intercomarcal amb seu a Barcelona i amb funcions coordinades amb la d'aquest Municipi, altres Municipis que s'acullin a la carta municipal sanitària i els centres sanitaris de la intercomarca.

Els actuals Instituts provincials d'higiene assumiran les funcions del Centre Sanitari de les intercomarques de la seva demarcació, i els propis del Centre Sanitari de la seva comarca.

b) Centres sanitaris comarcals. Les zones o Departaments sanitaris de Catalunya quedaran delimitades i les integraran Municipis d'un mínim de 35,000 habitants.»

El senyor Secretari llegeix les següents esmenes al número II de l'apartat B:)

«Suprimir l'apartat d de l'art. 3.º de la base segona. B) Institucions.

Palau del Parlament, 9 de març del 1934. — Coromines, Casademunt, Bancells, Fàbrega, Espanya.»

«Base segona. B) Institucions.

A l'art. 3.º, l'apartat primer quedarà redactat així:

«Inspecció sanitària, pública i privada.»

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Mestres, Armédares, Casademunt, Fàbrega.»

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió accepta aquestes dues esmenes. De manera que l'article quedarà amb la supressió de l'apartat d, que diu:

«d) L'execució de les Lleis i disposicions de Profilaxi social (lluïtes antituberculosa, antivenèria, etcètera, etc.), quan el volum de població ho aconselli a criteri del Departament de Sanitat i Assistència Social, o en els casos que ja existeixin els dits organismes de lluita en el moment de promulgar-se la present Llei». Aquesta supressió és per creure, com els signants de l'esmena, que això és funció d'assistència social.

(S'aprova amb la següent redacció:

«III. — Seran funcions del centre sanitari comarcal les següents:

a) Aplegament, catalogació i recopilació de

dades referents a: Geografia humana; Geologia i climatologia; mitjans de comunicació i transports; condicions higiènic-sanitàries locals i comarcals; vida obrera industrial, comercial i agrícola.

b) Estadístiques demogràfiques i sanitàries, començant: Natalitat; mortalitat; mortinatalitat i morbiditat general i infecciosa; matrimonialitat i divorciaments; morbiditat i mortalitat infantils; suïcides i morts violentes; accidents casuais i de circulació; etcètera, etc.

c) Profilaxi sanitària: vacunacions preventives diverses; desinfeccions, aïllament i vigilància sanitària.

d) Profilaxi pública: control i inspecció sanitària de serveis públics; municipals, sanejament general; transports humans i substàncies alimentàries; proveïments públics, escorxadors, cementiris, etc.

e) Laboratori d'investigacions químiques, bacteriològiques i biològiques; anàlisi d'aigües, aliments, etcètera.

f) Centre de desinfecció: Habitacions, robes, mobles, etc. Desinfeccions en l'estació i domiciliàries.

g) Formació del personal sanitari: cursos d'investigació, d'ampliació de coneixements i pràctiques sanitàries. Propaganda sanitària: Addició d'opuscles, cartells i altres mitjans de divulgació sanitària; cursos i conferències públiques d'objectius preferentment locals i comarcals.

h) Arxiu i biblioteca sanitària: Llaç d'unió amb els organismes oficials i privats, custòdia de documents sanitaris, etc., etc.

i) Trasllat de malalts i accidentats, ambulància sanitària.

j) Control sanitari d'immigrants.

k) Inspecció sanitària, pública i privada.»

Es llegeix la següent esmena a l'article o número 4 de l'apartat B:

«A l'article 4.º

El primer paràgraf d'aquest article quedarà redactat així:

«Els funcionaris de Sanitat traspassats a la Generalitat per virtut de l'acord de la Comissió mixta de 28 d'abril del 1933, posat en vigor pel Decret de 24 de maig del mateix any, seran adscrits als Centres sanitaris i dependran en el seu exercici de llur Cap.»

En el paràgraf segon se substituiran les paraules: «...el cos d'Inspectors sanitaris de districte», per «...funcionaris abans esmentats».

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Mestres, Armendares, Casademunt i Fàbrega.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió no accepta aquesta esmena. Precisament, proposa que aquest article quedí reduït a l'últim apartat, que diu «Pel Departament de Sanitat es dictaran les normes corresponents per organitzar aquests Centres sanitaris comarcals i llurs funcions de la manera més adient i pràctica per cada cas».

El Sr. ARMENDARES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Armendares.

El Sr. ARMENDARES: En vista de les manifestacions de la Comissió, retirem aquesta esmena, perquè creiem que amb la proposició de la Comissió queda salvat l'esperit que inspirava la nostra esmena.

(El senyor Secretari dóna lectura a la següent esmena, també a aquest article:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de

formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de bases per a l'organització dels Serveis de Sanitat i Assistència Social:

ESMENA

L'apartat quart, lletra b, Institucions, base segona, quedarà redactat així:

«Els actuals inspectors comarcals de sanitat de les tres branques, medicina, farmàcia i veterinària, els seran respectats els seus drets, si bé adaptats als càrrecs que els designi el senyor Conseller de Sanitat o Cap sanitari, i en conseqüència exerciran aquestes funcions d'inspecció sota el control directe del Centre o Centres Sanitaris comarcals corresponents.

Als practicants en medicina i cirurgia que actualment desempenyin el càrrec de Secretaris dels Inspectors municipals de Sanitat, els serà respectada llur condició adaptant-los a la nova organització al servei del Consell local de Sanitat i Assistència Social.»

La resta de l'apartat, igual.

Palau del Parlament, 14 de març del 1934. — Tauler, Bilbeny, Magre i Fronjosà.)

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió no l'accepta des del moment que dóna una nova redacció a l'article.

El Sr. PRESIDENT: ¿No hi ha cap senyor Diputat que la defensi? Resta rebutjada l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article?

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cunillera.

El Sr. CUNILLERA: Com sigui que la Comissió creu que caldria donar un estil a la redacció d'aquest article, demano que quedí pendent d'aprovació.

El Sr. PRESIDENT: S'acorda així? *(Assentiment.)* Resta, doncs, pendent d'aprovació.

(El senyor Secretari dóna lectura a la següent esmena a l'art. 5.º:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de bases per a l'organització de la Sanitat a Catalunya:

ESMENA

Base II B) Institucions. L'art. 5.º quedarà redactat així:

«La Generalitat percebrà els drets sanitaris en paper de pagament propi. Aquests drets igualment que les taxes, aranzels i impositcions a pagar per serveis o infraccions sanitàries, hauran d'ésser fixats i aprovats pel Parlament.»

L'article 6.º quedarà suprimit.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Mestres, Armendares, Farreres i Duran i Bru.)

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió creu que la segona part de l'esmena ha d'ésser objecte, en tot cas, d'un article addicional de la Llei. També podria ésser-ho la segona part de l'article tal com ve en el dictamen. De manera que l'article podria dir simplement: «V) La Generalitat percebrà els drets sanitaris en paper de pagament propi.»

El Sr. PRESIDENT : ¿S'aprova l'art. 5.º de la Base segona, amb la modificació que proposa la Comissió? (Assentiment.) Resta aprovat. Article 6.º de la Base segona. Hi ha una esmena.

(El senyor Secretari llegeix l'esmena següent : «Base segona. Apartat B). Article 6.º Quedarà suprimit.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Armendarès, Mies, Dalmau i Arnau.»

La Comissió l'accepta. Es suprimit, doncs, l'esmentat article 6.º

El senyor Secretari llegeix la següent esmena al número 1 de l'apartat C) de la base segona :

«Base segona. C) Nuclis i subnuclis.

A l'art. 1.º, primer paràgraf, substituir la paraula «Federació» per Mancomunitat.

Afegir després de «... l'excesiva distància» les paraules ... al Centre Comarcal.

En el tercer paràgraf substituir la paraula «agrupació» per Mancomunitat.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Espanya, Armendarès, Mestres i Cerezo.»

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA : La Comissió accepta aquesta esmena.

El Sr. PRESIDENT : S'aprova el número 1 de l'apartat C, de la base segona, amb l'esmena que s'acaba de llegir.

El Sr. ARNAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU : Hi ha una esmena presentada demanant la supressió de part d'aquest article.

El Sr. PRESIDENT : Es que les esmenes s'han presentat d'una manera una mica confoses. El senyor Secretari llegirà aquesta esmena.

(El senyor Secretari llegeix la següent esmena : Base segona, apartat C, art. 1.º

El segon punt del tercer paràgraf queda suprimit.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Armendarès, Mies, Dalmau i Arnau.»

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA : La comissió demanaria que quedés aquest article pendent d'una nova redacció, per aprovar-se en una pròxima sessió.

El Sr. PRESIDENT : Queda, doncs, el número 1, de l'apartat C, de la base segona, pendent de redacció.

(S'aproven sense discussió els arts. 2.º i 3.º de l'apartat C de la base segona.

Es dona lectura a l'esmena següent, que és retirada pels seus signants :

«L'apartat IV, lletra C, «Nuclis i Subnuclis Sanitaris», base segona, quedarà redactat així :

«IV. — El reclutament del nou personal sanitari afecte a aquestes institucions serà objecte d'una reglamentació especial, on es delimitaran els serveis de cada professional tenint en compte l'abast de llurs títols respectius.»

(La resta de l'apartat, igual.)

Palau del Parlament, 15 de març del 1934. — Tauler, Casademunt, Bilbeny i Fronjosà.»

(Es llegeix la següent esmena :

«L'article 4.º se suprimeix el darrer apartat.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Armendarès, Mies, Dalmau, Arnau.»

Es acceptada per la Comissió.

S'aprova l'article, d'acord amb la següent redacció :

«IV. — El reclutament del nou personal sanitari afecte a aquestes institucions serà objecte d'una reglamentació especial.»

(El senyor Secretari llegeix les següents esmenes :

«L'article 5.º i 6.º queden suprimit.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Armendarès, Mies, Dalmau i Arnau.»

«A l'art. 6.º substituir el començament «amb el personal esmentat i els inspectors, delegats, zeladors sanitaris», per amb el personal adscrit als Centres intercomarcals, comarcals i nuclis sanitaris.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Espanya, Armendarès, Mestres i Cerezo.»

(La Comissió accepta la primera esmena. En conseqüència, la segona és retirada pels seus signants.

Queden, doncs, suprimit els dos articles de referència.)

Es llegeix la següent esmena :

«A la base tercera A, article 1.º, apartat e).

Afegir-hi després de «Municipis d'origen» les paraules «Diputació Provincial corresponent» ; es suprimeix el paràgraf final.

Palau del Parlament, 16 de març del 1934. — Espanya, Mestres, Casademunt i Cerezo.»

La Comissió l'accepta. Es aprovat l'article 1.º La seva redacció definitiva és la següent :

«A. — Funcions mínimes d'assistència social.

I. — Els Municipis vindran obligats a facilitar l'assistència pública a les persones inscrites en el padró que formarà el Consell local d'assistència pública i que a continuació s'expressen :

a) Les persones que tinguin carta de naturalesa.

b) Les persones que tinguin carta de residència lliurada pel Consell local d'assistència pública, prèvia permanència, durant dos anys consecutius, en una mateixa localitat.

c) Les persones que no gaudint de carta de naturalesa ni de carta de residència, pertanyin a altres Municipis que tinguin concertats amb la Generalitat prestació de serveis.

d) Els transeünts.

e) Les persones que no concorrin cap de les circumstàncies consignades en els apartats a), b), c) i d), seran incloses en l'assistència pública i retornades al seu lloc d'origen quan sigui pertinent a criteri del metge, i procurant la Generalitat la percepció de les despeses, ja directament del Municipi d'origen, ja de la Diputació Provincial corresponent.»

S'aprova l'art. 2.º)

El Sr. PRESIDENT : Article 3.º

El Sr. ARNAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU : Com que aquest apartat havia estat objecte de discussió dins la Comissió, jo demanaria que es deixés pendent per a trobar la forma definitiva.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió accepta la suggerència del senyor Arnau.

El Sr. PRESIDENT: Queda pendent, doncs, l'apartat tercer de la base tercera, de nova redacció o estudi de la Comissió.

(S'aprova l'article o número IV.)

El senyor Secretari llegeix la següent esmena:

«S'afegirà a la base tercera.

V. — El Departament de Sanitat i Assistència Social encarregarà l'execució de les Lles i disposicions de profilaxis social als Municipis o Federació de Municipis quan el volum de població d'aquests o la intensitat del flagell, a criteri del senyor Conseller, ho aconselli, i quan ja existeixin els organismes de lluites antituberculosa, antialcohòlica, etc., en el moment de promulgar-se la present Llei.

Palau del Parlament, 9 de març del 1934. — Coromines, Casademunt, Bancells, Fàbrega i Espanya.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió accepta l'esmena amb la modificació de la paraula «Federació» per «Mancomunitat de Municipis».

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'apartat V amb l'esmena? (Assentiment.) Resta aprovat.

(S'aproven sense discussió els articles 1.^{er}, 2.^{on} i 3.^{on} de l'apartat B) de la base tercera.

Es llegeix la següent esmena a l'art. 4.^{on}:

«El número IV, lletra B, «Hospitals comarcals», base tercera, quedarà redactat així:

«IV. — Els Hospitals comarcals, estaran dotats del personal facultatiu, practicants, infermeres i demés auxiliars, i l'administratiu que les necessitats justifiquin.

El reclutament del nou personal sanitari afecte a aquestes institucions, serà objecte d'una reglamentació especial en la que es delimitaran els serveis de cada professional, tenint en compte l'abast de llurs títols respectius.»

Palau del Parlament, 15 de març del 1934. — Tauler, Casademunt, Bilbeny i Fronjosà.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió no accepta l'esmena.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Aquesta esmena, senyors Diputats, en rigor no és que vagi a introduir una modificació essencial en els termes de l'articulat corresponent a aquest dictamen, però creiem que aquelles coses que en rigor no poden fer-hi falta, tampoc hi sobra consignar-les quan això produeix una major claredat.

Quant al primer paràgraf, si bé estimem, i així esperem que la Comissió ho pugui ratificar, que dintre del personal auxiliar hi han els cossos oficials de practicants i d'infermeres, nosaltres desitjariem que hi constés que els practicants i infermeres formen part d'aquest personal auxiliar.

I quant al segon apartat, encara que ha d'ésser objecte d'una reglamentació especial tot el que faci referència al reclutament del nou personal sanitari, no estaria de més el que es delimitessin en aquesta

futura reglamentació els serveis pertinents a cada una d'aquestes persones i les seves diferents gradacions d'acord amb el títol que cada un d'ells posseeixi.

De manera que no obeeix aquesta esmena, en rigor, més que al desig d'una major claredat, però no afecta per a res a l'essència de l'article.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: En rigor el senyor Tauler ja ha reconegut que era només que per a una claredat, i en una Llei de Bases no creiem nosaltres que sigui pertinent arribar a aquests detalls, per quant nosaltres creiem que dient solament personal facultatiu, ja hi ha suficientment abarcat l'aspecte que presenta l'esmena aquesta, o sigui que es comprendran els practicants i les infermeres. Però, a més, diem: «El reclutament del nou personal sanitari, afecte a aquestes institucions, serà objecte d'una reglamentació especial.» Per això la Comissió no ha pogut acceptar, malgrat el seu bon desig, l'esmena que ha defensat el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler.

El Sr. TAULER: Per a manifestar que ens satisfan les explicacions fetes per la Comissió, no dubtant que en la reglamentació successiva el senyor Conseller tindrà molt en compte aquesta, diguem-ne, promesa. Per aquest motiu, retirem l'esmena.

El Sr. CUNILLERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CUNILLERA: La Comissió creu que també cal suprimir d'aquest article el darrer apartat, que diu: «El nou personal tècnic i facultatiu haurà de designar-se necessàriament mitjançant la demostració de l'aptitud necessària», per quant això creiem que ha d'ésser també objecte de la reglamentació especial que fixa l'apartat anterior.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'apartat quart amb la modificació que proposa la Comissió? (Assentiment.) Resta aprovat.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo he de demanar perdó a la presidència, a la Comissió i a tota la Cambra, perquè voldria fer una observació a un article que ja està aprovat.

El Sr. PRESIDENT: La presidència és condescendent, perquè s'ha produït una certa confusió.

El Sr. ROMEVA: Degut precisament a aquesta circumstància, per les dificultats que s'han presentat quant a la numeració i seriació d'aquests articles, i per la pluja d'esmenes, m'ha estat impossible seguir perfectament la discussió. Jo faré una observació respecte a l'art. 2.^{on} d'aquesta base tercera que estem discutint. Aquest art. 2.^{on} sembla gairebé una autorització d'incautació de tots els hospitals actuals. De la manera com està redactat aquest article sembla que s'autoritza una incautació de tots els serveis sanitaris dels hospitals actuals, ja siguin públics o privats. Aquesta és una cosa que sembla una mica forta, i no s'hauria de posar sense una certa garantia. Aquí es parla d'establir unes Juntes administratives, i en aquestes Juntes administratives s'hi posen representants de tota mena, i en canvi no s'hi dona entrada a la representació dels que actualment tenen el regis-

me d'aquests hospitals. Jo no podia deixar passar aquest article sense formular aquesta observació, perquè em sembla que és de importància.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Per a esvaïr un dubte lògic que se li ha suscitat a través de la lectura d'aquest article al senyor Romeva. No es tracta d'anar a la incautació dels hospitals: altrament no fóra aquesta ni la forma ni la manera de dir-ho en tractar-se d'una cosa tan seriosa, dient-ho d'una forma tan vaga que es prestaria a infinitat de recursos i faria impossible el compliment d'aquest articulat.

Es tracta només d'anar a l'estructuració dels hospitals comarcals, bo i aprofitant aquells hospitals que ja existeixen a Catalunya, que s'avinguin o vulguin adherir-se a aquest pla de reorganització, i en aquest cas, veurà el senyor Romeva, els exigim un mínim de condicions sanitàries, com a la vegada nosaltres ens comprometem a contribuir econòmicament al sosteniment d'aquests hospitals comarcals. Sempre en el ben entès que en cada cas ha d'haver-hi la conformitat dels Ajuntaments que apareguin com a propietaris d'aquests hospitals comarcals o d'aquells organismes. És només per a poder fer una relació, un nexa, i que abans d'anar a construir un hospital comarcal en una zona determinada, poguem aprofitar l'existent, i no creem dualitat, sempre que s'avinguin a subjectar-se a aquesta norma de reorganització que nosaltres creiem indispensable per a complir els fins sanitaris que ens estan encomanats.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Per agrair aquestes manifestacions al senyor Conseller, que esvaeixen l'objecció més forta que podia haver-hi a aquest article; però les mateixes explicacions que dóna el senyor Conseller, donen força a la segona part de la meua objecció, que es referia al no donar en la Junta administrativa una representació als que constitueixen el Patronat dels hospitals en qüestió.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: És perquè en anar a fer la nova estructuració d'aquestes Junes administratives, nosaltres partim d'un criteri, que podríem dir-ne un criteri liberal, que la qüestió d'organització de l'assistència social no ha d'ésser una funció d'estat, sinó que ha d'ésser una cosa coordinada amb l'assistència ciutadana, amb l'assistència municipal i de tipus estatal. Però, com és lògic, nosaltres hem d'anar a estructurar unes Junes de Govern, de certa autonomia, que vinguin lligades amb el Municipi i amb els organismes estatals. Les Junes de govern actuals són una cosa arcaica, perquè obeeixen a unes concepcions i a unes necessitats gairebé d'aquelles èpoques de l'Edat Mitja, però no a les necessitats d'avui. La major part de Junes de govern d'hospitals comarcals d'arreu de Catalunya són gairebé totes del mateix tipus; en

elles hi ha el rector del poble, hi ha el vicari, etc. Si són viles més importants, tenen un canonge; hi ha un senyor noble i després un representant municipal. Una d'aquestes branques ha desaparegut ja, que és la branca de la gent noble. La legislació de la República ha tret tota aquesta classe de tipus nobiliaris que podien tenir un sentiment i podien constituir un nucli social en el segle XIV, en el segle XV i en el segle XVI.

Quan a què hi hagi d'haver un representant de l'element clerical representat pel rector o pel canonge, també obeeix a una concepció espiritual, o a una manera d'ésser d'anys enllà, perquè venia a ésser la classe sacerdotal la que més podia complir aquests desigs d'últimes voluntats i de fundacions i deixes als hospitals. Nosaltres treiem, desglossem de la nova organització totes aquestes coses que creiem que avui no encaixen en una organització moderna. Nosaltres diem: A qui interessa l'organització de l'hospital comarcal? En primer terme al Municipi on radica; per tant, representants dintre d'aquesta Junta de govern del Municipi on radica l'hospital comarcal. A qui més interessa? Seguint el pla de reorganització que nosaltres donem, interessa a tota aquella sèrie de Municipis que agreguem dintre d'aquella vila, i, per tant, a aquesta zona de Municipis mancomunats li donem uns representants, perquè tinguin també veu i vot dintre de les Junes de Govern. A qui més interessa? A l'Estat, en aquest cas Generalitat de Catalunya en funcions d'Estat; per tant, representants de la Generalitat dintre de l'organisme directiu de l'hospital comarcal. I a qui més interessa? Hem de deixar nosaltres aquell grau de possibilitats a persones generoses, de sentit altruista que en totes les viles, èpoques i latituds hi han hagut sempre en qualsevol vila catalana, i en aquest cas nosaltres deixem també un representant per aquests sentiments de col·laboració ciutadana o de sentit patriòtic, diguem-ne humà, o classifiquem-m'ho com vulgui la V. S.:

Aquesta és la nova estructuració que nosaltres considerem necessària. Representants genuïnament municipals; representants de la zona adscrita dintre d'aquella zona hospitalària — també representants municipals —; representants de la Generalitat, i la porta oberta a aquelles personalitats individuals que per llurs sentiments humans, que per llurs sentiments altruistes es facin mereixedors d'integrar aquestes Junes de govern. Aquesta és la nostra concepció, que ve a destruir la vella, que creiem nosaltres que és pròpia de l'època medieval, però que no obeeix a cap necessitat de la vida moderna.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Per a dir que els arguments del senyor Conseller no han destruït la meua posició, perquè, naturalment, presenta el cas d'uns hospitals amb un tipus de Patronat molt limitat, molt estricte, i que, naturalment, es podria discutir si està bé o no que continuï de la mateixa manera, perquè de la mateixa manera que hi ha unes raons que semblen molt atencibles, que són les que ha manifestat el senyor Conseller, hi ha també les raons d'una permanència, d'una voluntat que creiem que també cal respectar.

Però pot haver-hi uns tipus més complexes. És

tracta, pel que he entès, d'hospitals on partirà d'un acte inicial seu posar-se en les condicions que se'ls exigeixi. Aleshores aquest acte ha de fer-lo algú que representi aquests hospitals; aleshores és a base d'una cessió absoluta de l'hospital, perquè si ells no entren en aquesta Junta nova que es forma, aleshores ja queda absolutament cedit l'hospital a una organització nova. Això és el que jo vèig.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo pregaria al senyor Romeva que s'hi fixés bé, perquè a través d'un sol article no podrà fer-se una idea exacta del funcionament d'aquests hospitals. Del conjunt de tota la lectura veurà com precisament, quan arribi al capítol d'Aportacions Econòmiques per a la vida d'aquests hospitals, veurà que aquestes són fetes pel Municipi, les altres per la sèrie de Municipis que integren aquella zona hospitalària; les altres per la Generalitat de Catalunya, i per a les altres deixem la porta oberta a l'esperit generós, a les deixes, a les fundacions, i a tot el que vulgui la V. S. Doncs nosaltres, el que respectem són tots aquests elements d'aportació de vida econòmica, de l'Ajuntament, de la federació d'Ajuntaments adscrits, del senyor de bona voluntat que vulgui fer una deixa, que per això nomenem un representant que s'hagi distingit en aquella comarca, que pot ésser un antic representant de les Junes de Govern, i la Generalitat de Catalunya. És una cosa molt lògica que no poguem respectar les antigues organitzacions i que les sotmetem a un pla de reorganització moderna. Hi ha un representant del Municipi, que nosaltres no el canviem pas, és una cosa potestativa i de facultat de l'Ajuntament. Només treiem purament i exclusiva, el noble, perquè nosaltres creiem que avui no representa cap estament social, ni cap tendència, ni cap interès dintre d'aquesta organització hospitalària, i treiem també el Rector i el Vicari, perquè en nom d'una força espiritual, no li donem bel·ligerància per a formar part d'aquestes Junes de Govern. El Rector, el Vicari, el Canonge, el senyor Bisbe, podrà introduir-se dintre d'aquestes Junes de Govern, però sota aquesta nova concepció que els donem; però no com a un senyor que no representa absolutament res, que no solament dificulta la nova organització, sinó que fa, com avui passa a la major part d'hospitals de Catalunya, que sigui una vergonya pels nostres pobles l'endarreriment en el sentit sanitari en què avui es troben.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Jo pregaria als senyors Diputats que compreguessin la irregularitat del debat. Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Simplement, jo encara veig en tot el que ha manifestat el senyor Conseller, un aspecte que no arribo a eliminar. Ell em presenta unes formes molt concretes de Junes. Jo crec que n'existeixen d'altres més àmplies, i així i tot, malgrat les moltes raons que dona, jo no les veig prou convincents. Per tant, jo demanaria que constés el meu vot en contra d'aquest article.

El Sr. PRESIDENT: Constarà el vot en contra. Resta clos aquest debat.

(S'aprova, sense discussió, l'article o número V de l'apartat B de la base tercera.)

El Sr. PRESIDENT: Lletra C de la base tercera. Tampoc hi ha cap esmena ni cap vot particular.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: No crec que el que vull defensar faci necessari la presentació d'una esmena, perquè es tracta d'una cosa molt senzilla; i és que quedí modificat el que diu que per acollir-se al règim de carta municipal sanitària, hagin d'ésser les poblacions de més de 30,000 habitants. Jo, tenint en compte que són poques les poblacions de Catalunya que tenen més de 30,000 habitants, demanaria que es poguessin atènyer al règim de carta municipal sanitària, les poblacions de 15,000 habitants o associacions de municipis de més de 30,000 habitants, perquè sinó representaria que poblacions com Girona i Figueres i altres de la mateixa categoria no podrien tenir carta municipal sanitària i aquestes poblacions han realitzat vertaderament una acció municipal sanitària molt digna d'elogi.

Per tant, jo demanaria a la Comissió que acceptés aquesta petita suggerència per a facilitar a aquests Municipis que poguessin desenvolupar una obra sanitària que crec que serà molt convenient per Catalunya.

El Sr. RIBES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. RIBES: Com que la Comissió creu que el que proposa el senyor Arnau millora la Llei i facilita la vida sanitària i higiènica dels municipis, accepta amb molt de gust la suggerència. I així l'article quedarà redactat en forma que faci referència com ha proposat el senyor Arnau, als Municipis de més de 15,000 habitants o Federacions de Municipis de més de 30,000 habitants.

El Sr. PRESIDENT: Queda aprovat l'apartat c) amb aquesta modificació presentada pel senyor Arnau i acceptada per la Comissió.

(La relació definitiva de la lletra o apartat c) de la base tercera, és la següent:

«C. — Coordinació de serveis. — Carta Municipal Sanitària.

Podran acollir-se al règim de carta municipal sanitària els Municipis de més de 15,000 habitants o Federació de Municipis de més de 30,000 habitants. La seva concessió haurà d'ésser objecte, en cada cas, d'una llei especial aprovada pel Parlament, ben entès que el règim de carta no pot disminuir les facultats que corresponguin a les autoritats, organismes o institucions sanitàries de les quals depenguin els Municipis interessats.

Per a la coordinació de tots aquests serveis i llur organització, així com per a llur finançament, hi contribuiran la Generalitat i el Municipi o municipis afectats en la forma establerta a cada Carta municipal sanitària.»

(S'aproven les bases quarta i cinquena.)

El Sr. PRESIDENT: Base addicional. Tampoc no hi ha cap esmena ni cap vot particular.

El Sr. TORRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TORRES: Abans d'aquesta base ad-

dicional, en volem proposar una altra, la presentació de la qual anem a justificar.

Com sigui que en la discussió d'aquest Projecte s'ha anat amb celeritat, cosa molt natural perquè l'elaboració del Projecte ha estat molt lenta, es podria donar el cas que en la redacció d'algun article, tal com hagi quedat aprovat, hagués quedat alguna confusió que convé aclarir. I l'aclariment necessari és el següent: en l'articulat, allà on es fa referència a una distribució i una demarcació de Catalunya en comarques sanitàries, realment, el pensament de la Comissió estava ja estructurat, i Catalunya estava dividida en comarques sanitàries; però al llarg de la discussió en el si de la Comissió de Sanitat han vingut a la mateixa indicacions i suggestions per part dels Diputats i dels Municipis en demanda de modificar el pensament de la Comissió. I és criteri de la Comissió que aquest pensament s'inclogui en l'article addicional que després proposarem, de què no hi hagi res definitivament establert en l'articulat d'aquesta Llei que prejudici la possibilitat de distribuir d'una o altra manera les comarques sanitàries de Catalunya, perquè això serà objecte d'una Llei complementària a l'actual.

Com comprendran els senyors Diputats, la distribució sanitària de Catalunya ens planteja una sèrie de problemes. Tenim, per exemple, el problema fonamental de la divisió administrativa i política de Catalunya; i s'han fet a la Comissió suggestions en el sentit de què fóra una superposició, una correspondència exacta, la futura divisió administrativa de Catalunya i la distribució sanitària. I la Comissió entén que aquest criteri no pot prosperar per les raons que ara no hem d'adquirir, perquè fóra anticipar aquí un debat.

I en segon terme, hem de dir que si en el transcurs de l'articulat hagués restat també alguna paraula o concepte segons els quals s'establís un criteri determinat respecte a naturalesa o quantia o atribucions del personal d'inspecció sanitària per a cobrar taxes o drets d'alguna classe, s'entengui que això resta esmenat en el sentit de què una Llei especial, també complementària de l'actual de bases, haurà de venir al Parlament amb uns aranzels en els quals es fixarà concretament les taxes que el Parlament estimi necessàries per a dotar els inspectors de sanitat en el seu comès.

En virtut d'aquestes breus consideracions, proposa la Comissió un altre article addicional, que digui així: «La delimitació de les comarques sanitàries i l'establiment d'un aranzel per serveis d'inspecció sanitària, serà objecte de Lleis complementàries de l'actual». I entenguin-se totes les necessitats d'esmenar l'articulat aprovat de la Llei de Bases, en el sentit de què la lletra i esperit d'aquesta base addicional implica en el sentit de no prejudicar res i atendre's al que diguin aquestes Lleis complementàries.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova aquesta base addicional que proposa la Comissió? (*Assentiment.*) Resta aprovada.

(*La base addicional que s'acaba d'aprovar està redactada com segueix:*

«BASE ADDICIONAL

La delimitació de comarques sanitàries a l'establiment d'un aranzel per serveis d'inspecció sanitària seran objecte de Lleis complementàries de l'actual.»

S'aprova la base addicional que figura en el dictamen.

Se suspèn aquest debat.)

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu

El Sr. PRESIDENT: Resta pendent l'art. 74. Hi ha una esmena, signada pels senyors Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.

(*Es dona lectura a l'esmena següent:*

«Els Diputats que sotsignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu:

«ESMENA

Dirà com segueix:

"Article 74. Els Presidents de les Junes arbitals seran nomenats pel Govern de la Generalitat a proposta d'un Tribunal encarregat de jutjar un concurs o concurs-oposició, que en cada cas es convocarà a l'efecte."

Palau del Parlament, 13 de març del 1934. — Ruiz i Ponseti, Joan Fronjosà, Carles Gerhard, Pere Lloret.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió accepta l'esmena.

El senyor Romeva: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo demanaria que en lloc de dir: «Concurs o concurs-oposició», digués: «Concurs-oposició», perquè quedarien més concretades totes les garanties possibles.

El Sr. CEREZO: A nosaltres la definició de «Concurs» o «Concurs-oposició» ens ofereix iguals garanties, perquè...

El Sr. ROMEVA: No.

El Sr. CEREZO: Es poden assenyalar determinades normes en el reglament.

El Sr. ROMEVA: Però si es diu «concurs» vol dir que es pugui fer un concurs on no hi hagi oposició com a complement de prova, que en dir-se «concurs-oposició», es pressuposa ja.

El Sr. CEREZO: La Comissió no té cap inconvenient en què sigui per concurs o oposició.

El Sr. ROMEVA: Llavors queda pitjor. L'esmena diu concurs o concurs-oposició, i això vol dir que es pot fer un concurs, la qual cosa vol dir fer donar opció a uns senyors perquè ho demanin, i sense més proves, mitjançant simplement la prova documental que ultra les proves documentals hi ha una prova efectiva de capacitat que es demana a cada un dels concursants, i per a mi això és una garantia superior, i això és el que jo demano: que sigui per concurs-oposició o bé per oposició.

El Sr. CEREZO: La Comissió no té cap inconvenient en què digui per concurs-oposició.

(*L'article resta redactat així:*

«Article 74. Els Presidents de les Junes arbitals seran nomenats pel Govern de la Generalitat, a proposta d'un Tribunal encarregat de jutjar un concurs-oposició que en cada cas es convocarà a l'efecte.»)

Discussió del Dictamen de la Comissió Especial (Contractes de Conreu) proposant uns articles addicionals i disposicions transitòries al Dictamen sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu

El Sr. PRESIDENT : S'entra a la discussió del dictamen.

(Es aprova l'article addicional primer, al qual no hi havia presentat cap vot particular ni cap esmena.)

Es dona lectura a l'esmena següent :

«L'article addicional II : Serà suprimit».

Palau del Parlament, 15 de març del 1934. — Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.»

El Sr. PRESIDENT : La Comissió té la paraula.

El Sr. CEREZO : La Comissió no té cap inconvenient en acceptar aquesta esmena a l'art. 2.^a

El Sr. ROMEVA : Jo m'he d'oposar a aquesta esmena perquè entenc que donades les normes d'aquesta Llei i donada la seva aplicació, tractant-se d'una Llei de contractes, ha de quedar ben entès que correspon al Departament de Justícia i Dret, i per tant, el meu vot ha d'ésser a favor de la subsistència de l'art. 2.^a, i penso que la cosa té importància.

El Sr. RIERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA : Jo crec, senyors Diputats, que estem donant un espectacle en aquests moments lamentable...

(L'orador es refereix a la desanimació que s'observa en els escons.)

El Sr. PRESIDENT : Jo pregaria a la V. S. que es concretés al que és objecte de discussió.

El Sr. RIERA : Jo comprenc que estem en sessió pública i que n'hi ha prou amb els Diputats que hi som per a poder deliberar...

El Sr. PRESIDENT : Tingui en compte, la V. S., que hi han algunes Comissions reunides, com fins ara ho ha estat la de Conreus.

El Sr. RIERA : Però es dona el cas de què hi han esmenes, i els seus autors es veuen en la impossibilitat de defensar-les perquè estan absents, segurament per trobar-se reunits, com diu el senyor President, en altres Comissions. Crec jo que seria una cosa fins i tot poc democràtica que aquestes esmenes les anéssim rebutjant sense haver escoltat els seus signants i, per tant, jo pensava pregar a la Presidència si creia convenient suspendre aquesta discussió.

El Sr. PRESIDENT : L'esmena ha estat acceptada per la Comissió. Unicament per a conciliar les dues coses es poden deixar pendents de discussió els articles en els quals hi hagi esmenes i que els seus signants no es trobin al Saló de Sessions, però altrament no pot deixar-se en suspens una deliberació ni estar aquesta sotmesa a l'absència d'uns senyors Diputats.

Aquesta esmena queda pendent de discussió.

El Sr. CEREZO : Aleshores, també quedin

pendents de discussió les bases segona i tercera dels articles addicionals.

El Sr. PRESIDENT : Podríem passar a les disposicions transitòries. La Comissió creu que han de quedar pendents de discussió?

El Sr. CEREZO : Poden discutir-se.

El Sr. PRESIDENT : A la primera hi ha una esmena...

El Sr. ROMEVA : Ens trobem, senyors Diputats, en el mateix cas.

El Sr. CEREZO : La Comissió no accepta l'esmena.

El Sr. PRESIDENT : Sotmeto al criteri dels senyors Diputats la conveniència de suspendre la sessió.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de conreu.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei de bases per a l'organització de la Sanitat a Catalunya.
4. Discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de sindicats agrícoles.
5. Discussió del dictamen de la Comissió Especial (contractes de conreu) proposant uns articles addicionals i disposicions transitòries al dictamen sobre el Projecte de Llei de Contractes de conreu.
6. Votació definitiva del Projecte de Llei del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya.
7. Votació definitiva del Projecte de Llei autoritzant el Govern de la Generalitat per a regular la forma de nomenament dels Jutges i Procuradors municipals i els seus suplents.
8. Votació definitiva del Projecte de Llei de mutualitats.
9. Votació definitiva del Projecte de Llei sobre transferències entre partides del Pressupost del primer trimestre del 1934.
10. Votació definitiva del Projecte de Llei sobre l'addició dels Pressupostos d'Ingressos i Despeses en curs dels conceptes referents als Serveis d'Indústries i Inspeccions Sanitàries traspassats a la Generalitat.
11. Votació definitiva del Projecte de Llei sobre l'autorització d'un suplement de crèdit.
12. Votació definitiva del Projecte de Llei relatiu a la pròrroga del termini fixat a la Comissió per a l'estudi dels problemes referents a les finances municipals i a les exaccions locals.

(S'aixeca la sessió a un quart de vuit de la vetlla i deu minuts.)